

УЗБЕК ИШЛАБ ЧИҚАРИШ

Газета
1918 йил 21 июндан
чиқа бошлаган

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

№ 183 (20. 151) • 1988 йил II август, • пайшанба • Баҳоси 3 тийин.

ПАХТАКОР ҲАМ РАЙОНЛАРДА

● Республиканинг улкан «оқ олтин» хирмони яратиб йўналиш қураш ҳам қилувчи пахтакорларнинг вақтида, сифати адо этайлик!
● Қўниб районларнинг пахтакорлари дала ишларини оқилона олиб бораётганликлари тўғрисида баҳолаш мўл ҳосил тўғрисида. Илгорида ўн қоннинг оқини оқилона олиб бораётганликлари тўғрисида баҳолаш мўл ҳосил тўғрисида.

МАТЕРИАЛЛАРИ —

ОММАГА

КПСС XIX Бутуниттифоқ конференцияси ва КПСС Марказий Комитети 1988 йил июль Пленуми материалларини тушутириш юзасидан КПСС Марказий Комитети Пропаганда бўлимининг пропагандагилар гуруҳини ўзбекистонга келди.

ИЛМ-ФАН ЮТУҚЛАРИ — ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

Давр илм-фан олдига юксак вазифалар қўймоқда. Ҳақиқатан илм-фан таълими, бутун маданиядан иборат интеллектуал, маънавий инжоннинг ҳар томонлама фаоллаштирилиши, қайта қўришни амалга ошириш мўшкулдир. Фан-техника тараққийоти бошқаришни таъминлаштиришда, идора тўққларининг бартағиб этишда кескил чоралар қўришни талаб этиши шубҳасиздир. Бунда тармоқларро фан-техника комплексларини, инженерлик марказларини, тармоқ вазифаларини ҳал этиш учун муваққат коллективларини тузиш имкони бўлган йўллардан бирдир.

«Фан-техника тараққийотини маддаллаштириш вазифалари социал тараққийот билан бирликда қўриб чиқишлиш керак, — деб таъкидлади КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачев. — Олимларнинг фикрича, турли фанлар — табиёт, техника ва ижтимоий фанлар, туташадиган жойлардаги муаммоларнинг таҳлилига асосий эътиборни қаратиш керак. Улар ўртасидаги мустақкам ўзаро алоқа бутунга кунда фан ва техника тараққийотининг барча йўналишларида революцион ўзгаришларни амалга оширишни таъминлайди. Бинобарин, фан-техника тараққийотининг бутун комплекси, унинг инсоний мезонига социал таъқидоти қўришни қўриб чиқишлиш талаб қилинади. Этимдан сабоқ олиб, илмий-техникавий, инженерлик лойиҳаларининг контролсиз ишлаб чиқишлиш ва амалга оширилиши натижасида зуғудга келиши мўшкул бўлган энологик ва бошқа зарарларнинг энг катта даражасига келтириши, ахсиси эса уларга бутунлай барҳам бериш учун ана шу лойиҳаларнинг социал экспертизасини кенг жамоатчилик иштирокида чинмакмига, кенг қўламда йўлга қўйиш лозим.

КПСС XIX Бутуниттифоқ конференцияси фан-техника тараққийотини бутун чоралар билан активллаштириш, олимларнинг ва инженер кадрларининг илмий-техникавий ҳиссасини қўпайтириш, уларнинг обрўйини ошириш ва иш шартини яхшилаш, бутун таълим системасининг замонавий даражасига эришмай, таъқининг умумий ва сийсий маданиятини оширмай туриб, революцион қайта қўришни рўёбга чиқариб бўлмастиклини алоҳида таъкидлади. Фундаментал ва амалий фанларни мадел ривожлантириш, кашфиётлар-хитироларни ишлаб чиқаришга жорий қилишдек муҳим муаммоларни ҳал этиш, илм-фан билан ишлаб чиқариш доимий алоқасини йўлга қўйиш муҳим аҳамиятга эгадир.

Илм-фан фаолиятини таъқини эътиборини янги шакллари зарур, бу фанлар доғатизмини ва ҳаётдан ажралиб қолганини узиш-келиш бартағиб қилиши лозим. Уларнинг бурчи социализмин ривожлантиришини энг зарур ва истиқболли масалаларини, жаҳон тараққийоти муаммоларини иқодий ишлаб чиқишдан, сийсат учун, жамият учун реал самарани оширишдан иборат.

Республика Фанлар академиясида КПСС XIX Бутуниттифоқ конференцияси резолюцияларида қўйилган янги вазифаларни назарда тутиб, институтлар, илмий кенгаш тармоқлари, кадрлар сийсати, таъқидотларни пул билан таъқинлаш тартибига қайта қўришмоқда. Коллективнинг куч-гайратини энг муҳим муаммоларини ҳал этишга қаратишмоқда. 2005 йилгача бўлган даврга мўлжалланган истиқболли планда илмий йўналишларини камайтириб бориш қўзда тутилган.

Аммо куч ва маблағларни энг муҳим муаммоларга қаратишмай-таъқини фақти хануз содир бўлаётди. Илм-фаннинг кучи ва воситаларини соқиб юбориш қўпаймоқда. Академия институтлари ишлаб чиқиш билан йўналишлар сони санксанга қадалар қўпайгани ҳолда уларнинг фақат яримдан озроғи жаҳондаги даражасига мувофиқ келмайди, кўпгина қисми эса унча юксак бўлмаган стандартларга ҳам мос келмайди. Бу ҳулоса академиянинг фалсафа, иқтисод ва юридик фанлар бўлиmlари ҳамда Қорақалпоғистон филиалининг муассасаларига тегишлидир.

Айрим илмий муассасалар ва таъқинлотларнинг таъқидот натижаларидан амалда фойдаланиш ҳамон қониқарсиз. Мавжуд технология жараёнларни таъқинлаштириш, айрим ишлаб чиқаришларда техникани яхшилаш ва янгиллаш қўпайгани маънавий ишбилмашнинг жорий этилатириш. Олинган иқтисодий самаранинг учдан икки қисми аввалги йилларда жорий этилган ишбилмашга тўғри келмайди. Ҳар беш хитиронинг биригина авторлик гувоҳномага даявоғарлик қилиши билан келишиб бўлмайди.

Республикамаиз пахтакорлари бир неча йилдан бери қўпай, ўртача ва ингичка толали пахта наваларини терувчи машиналарни куттиштипти. Аммо олимлар, инженер ва лойиҳачилар дек-қонлардан ҳамон қарздор бўлиб қолмоқда. Идораларро фан-техника маркази коллективни жаҳон техникавий даражасига мувофиқ келадиган янги пахта териш машинасини яратиш масаласини ҳозиргача ҳал этолгани йўқ. Айни пайтда пахтачилик машиналари ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли 13 та машина-асозлик заводи эса ярим йиллик шартнома мажбуриятларини муваффақиятли бақарди. Истеъмолчиларга 287 миллион сўмлик машиналар, механизмлар ва товарлар жўнатилади. 37,5 миллион сўм фойда олинди. Маҳсулот пишиқ-пухта бўлиб қолди, шикоят эса қамаймоқда. Машинаасозлик комплексини бозор талабларига тез жавоб беришга, уни ишончли техника билан таъқинлашга қодир бўлиб қолмоқда. Лекин шунинг ҳам таъқидлаш ўринлики, 2000 йилгача мўлжалланган эгона фан-техника концепцияси йўқлиги машинаасозларга муъйян қийинчиликлар тўғридоқда.

Илм-фаннинг самардорлиғи учун тинимсиз қилиниш зарур. Афсуслки, айрим ишбилмашларнинг самараси ҳамон паст. Тўпроқ-шунослик ва агрохимия институтда бутлургур ажулар бўйича сарфланган кўп сўм атиги 9 тийин самара берди. Бундай аҳвол билан мураккаб келишиб бўлмайди.

Кўп тармоқли илмий-техника комплекслари, марказлар ва лабораториялар, муваққат илмий ҳамда илмий-ишлаб чиқариш коллективларини тузиш йўли билан таъқидотларни таъқин этиш, янги самарали шакллари ишлаб ва улардан фойдаланиш мўшкулдир. Академия, олий мактаб ва тармоқ фанларини интер-рақийлашга, принципий янги техника, технология ва материалларни бирлаштириш яратишга, кенг қўламли иқтисодий ва социал проблемаларини, мавориф ва маданиятни туз масалаларини ишлаб чиқишга куч-гайратлар сарфланмоғи лозим.

Олий ўқув юрталари фаннинг олдига муҳим вазифалар турбиди. Ундаги катта резервларни қидириб топши зарур. Олий ўқув юрталари илмий-таъқидот ишлари ҳажмининг 2—2,5 баравар қўпайтириш керак. Бу ишнинг ҳал қўйишларида самарасини тўздан ошириш учун планлаштириш тартибига ўзгаришлар лозим. Шу ўринда корхоналарини экспериментал база сифатида олий ўқув юрталарига топшириш керак. Шунда — ҳам фан-техника потенциалини қўпайтириш, ҳам мухтаassisлар таяёрлаш сифатини ошириш учун шартин яратилади. Бошқача қилиб айтганда, бу мухтаassisлар олий ўқув юрталарига ўқиб юрган пайтда ҳам ишлаб чиқаришни таъқинлаштиришга оид иқодий ишга кенг жалб этилади. Бу йўналишини дақид давм эътириш керак.

Фан-техника тараққийотининг бутун боришига партиявий таъқини анида кучайтириш лозим. Унинг ҳал қилувчи соҳаларида партиявий қатламни мустаҳкамлаш зарур. Илмий-таъқидот, лойиҳа-конструкторлик таъқинлотлари, технология хизмати, илмий-техника жамиятлари коллективларидаги ишга кўпроқ эътибор берилиши мўшкулдир.

Область, шаҳар ва район партия комитетлари фан-техника тараққийотини маддаллаштириш учун коммунистарнинг масъулиятини оширишда ҳал қилувчи роль ўйнашлари лозим. Уларнинг бурчи — ҳамма жойда ўзъасизлик, мажлиб-бозорлик, қоғоз-боланиқ нисбатан муросасизлик муҳитини зуғудга келтиришдан, кадрларни вазиятга реалистик баҳо беришга, иқтисодий жоҳаддан тўғри фийрлашга ўргатишдан, ишлаб чиқаришни қайта қўришларининг учун нурашда бошларини партия таъқинлотларининг жанговарлиғи ва ташаббускорлиғини оширишдан иборат.

Ҳар бир кашфиёт ва хитиро ишлаб чиқаришда юксак самара берсин. Илм-фан билан ишлаб чиқаришни алоқаси доимий, мустаҳкам, амалий бўлишига эришиш шу куннинг талабидир.

ПАРВАРИШНИ КУЧАЙТИРИБ, ЙИГИМ-ТЕРИМГА ПУХТА ТАЙЁРЛАНАЙЛИК

ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ. Пахтакор районинида «Оқбулоқ» тажриба хўжалиғи пахтакорлари ўз парваршини намунали олиб бораётганини сабабли пайкалларда мўл ҳосил тўп-ланмоқда. Хўжалиқда дала ишларини аниқ олдириш билан бир қаторда йиғим-теримга ҳам пухта ҳозирлик қўриляпти. Ремонт устaxonасида меҳнатчиларнинг умумий ишларини учун барча зарур шарт-шароитлар яратилган. Эътиб қисмлар, асбоб ускуналар етарли. Созлаш ишларига малакали мутахассислар ажратилган. Тажриба хўжалиғида терим техникасини ўз вақтида ишга шайлаб қўйишга жоддий эътибор ҳозирдаёқ ўз самарасини берди. Бу ерда маҳсумда ишлатилмаган техника воситаларининг ҳаммаси барвақт созланиб, тайёрларлик қизғин-га келтириб қўйилди. 36 та терим машинаси, 60 та теленка, 6 та қўрак териш агрегати, 2 та поғрузчик, 6 та ОВХ пурақини ишга тайёр.

Терим агрегатлари тез ва соз ремонтдан чиқарилишида ўз касбининг устаси бўлган республикада хизмат қўришган механазатор Эшимирза Боймуродовнинг хизмати катта.

Суратларда: 1. Мохир механазатор Эшимирза Боймуродов шогирди Абдуғофир Уролов билан. 2. Тайёр агрегатлар. У. Қўшоқов фотолари.

«Зангори кема»лар ишга шай

ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ. Пахтакор районинида «Оқбулоқ» тажриба хўжалиғи пахтакорлари ўз парваршини намунали олиб бораётганини сабабли пайкалларда мўл ҳосил тўп-ланмоқда. Хўжалиқда дала ишларини аниқ олдириш билан бир қаторда йиғим-теримга ҳам пухта ҳозирлик қўриляпти. Ремонт устaxonасида меҳнатчиларнинг умумий ишларини учун барча зарур шарт-шароитлар яратилган. Эътиб қисмлар, асбоб ускуналар етарли. Созлаш ишларига малакали мутахассислар ажратилган. Тажриба хўжалиғида терим техникасини ўз вақтида ишга шайлаб қўйишга жоддий эътибор ҳозирдаёқ ўз самарасини берди. Бу ерда маҳсумда ишлатилмаган техника воситаларининг ҳаммаси барвақт созланиб, тайёрларлик қизғин-га келтириб қўйилди. 36 та терим машинаси, 60 та теленка, 6 та қўрак териш агрегати, 2 та поғрузчик, 6 та ОВХ пурақини ишга тайёр.

Терим агрегатлари тез ва соз ремонтдан чиқарилишида ўз касбининг устаси бўлган республикада хизмат қўришган механазатор Эшимирза Боймуродовнинг хизмати катта.

Суратларда: 1. Мохир механазатор Эшимирза Боймуродов шогирди Абдуғофир Уролов билан. 2. Тайёр агрегатлар. У. Қўшоқов фотолари.

«Хосил-88»: «Дала—редакция» телефон линиясида

Қўриқ Ниншон районидаги У. Юсулов номи совхоз-техникумида ҳамма турдаги пахта териш машиналарини сифатлига ремонт қилиш, маҳсумга шайлаб қўйилди.

Телефонда совхоз директори Х. ФАРМОНОВ:

— Бу йил 3200 гектар ерда етиштирилядиган 8400 тонна пахтанинг деярли ҳаммасини машиналар ёрдамида йиғиб-териб оламиз. Бунинг учун ҳозир ремонтдан чиқарилиган 74 та агрегат 6 та терим-транспорт отрядига ҳаракат қилиди. Ҳосилини четдан ердамчи оймақ, қўл қучи ишлатилмаган жамғариб олиш мақсадига улардан ҳар қачонидан кўра самарали фойдаланамиз...

МУХБИР ШАРҲИ:

— Аммо, райондаги ҳамма хўжалиқларда ҳам аҳвол шундай деб бўлмади. «ВЛКСМ XVIII съезди», «Ленинбод» совхозларида ҳали ремонтдан чиқарилмаган агрегатлар бор. Хўжалиқ раҳбарлари «хал вақт орта» деган кайфият билан негадир ўзларини хотиржам тутмоқдалар.

Тўғри, областдаги бир қатор районларнинг колхоз ва совхозлари бу йил етиштирилядиган пахтанинг асосий қисминини машиналарда териб олиш учун техникани маҳсумга тахталаша диққат-эътиборини қаратмоқдалар. Хусусан, Ғузор, Китоб, Қамали, Шаҳрисабз районларида терим агрегатларининг 98-100 проценти капитал ва жорий ремонтдан чиқарилиди. Кўрак узиш, қўрак чувиш агрегатлари тўла созланди. Шаҳрисабз районинидаги Энгельс номи колхоз, Қамали районидаги «Фаргона», Китоб районинидаги Навоий номи совхозларида «зангори кема»лар тайёрларлик қизғин-га келтирилди.

Лекин, умуман олганда областда бу ишнинг бориши талаб даражасида эмас. Бугунгача мавжуд 4 миң 81 та терим машинасини араган 3 миң 601 таси ремонтдан чиқарилиди, холмс. Айниқса, кўл қучи етиштирилядиган районда аҳвол мушкул. Баҳористон районида 292 терим машинасидан 226 таси, Чироқчи районида 219 та терим машинасидан 171 таси, Ниншон районида 595 та терим машинасидан 486 тасигина тайёр. Чироқчи районинида «Узкомпартия» совхозига ҳали қўл урилмаган агрегатлар бор.

Айрим жойларда «машиналар тайёр» дея ремонтдан чиқарилган агрегатларини ҳам маъмулотларга қўйиш ҳоллари рўй берапти. Мувоарак райондан берилган маъмулотда 97 процент терим машинасининг маҳсумга шайлиғи қайт этилган. Халқ назоратчилари текшириш ўтказганда «ман-зарар» ошкор бўлди. «СССР 60 йиллиғи» ва 36-совхоз-ларда қўлаб агрегатлар хануз созланмаганлиғи ёпил созланганларида ҳам 5-10 тадан нуқсонлар борлиғи аниқляди.

Механазаторлар бу ишларнинг қўзилишига эҳтиёт

ТЕХНИКА ТАХТМИ?

қисмлар вақтида етказиб берилмаганлиғини вақт қилмоқдалар. Бу гапда ҳам жон бор, албатта. «Ташсель-маш» заводи шартномадаги эҳтиёт қисмларни мухтааз етказиб бермаёттир.

Август ойи шопилтир-моқда. Терим машиналарини ремонтни пайсалга солиб бўлмади. Бунинг райондаги партия, совет ва хўжалиқ органлари раҳбарлари тўғри тушуноқлари керак. Шу кунларда вақтин бериш — кузда пахта ҳосилини йиғиб-териб олишда катта қийинчиликлар тугдириши мумкин.

Материални линияга «Совет Ўзбекистони» мухбири М. КАРОМОВ узатди.

РАПОРТ ТОПШИРИШГА ШОШИЛИШДИ

Консоной район халқ маорифи бўлимида: йигирма битта мактабда ремонт туғалланди, қолган етти тасида яқин кунлар ичида ниҳосига етказилади, деб ишонтиришди. Бироқ консонойликларнинг галаба рапорти бевақт бўлиб қичди. Қўшни йиғиб-териб олишда ўзаро текшириш билан келган ҳаммасларни янги ўқув йилига тайёрларликда қўпгина камчиликларини аниқлядилар.

Масалан, 35-мактабда сантехника ускуналарини ремонтни туғалланмаган, аскирган ва яроқсиз ҳолга келган иситиш системаси алмаштирилмаган. Бу ерда ошқона ҳам йўқ, натижада кўп йиллардан буён ўқувчиларини оқват-лантириш хусусида қийинчиликларга дуч келинмоқда. Ваҳолонки, мактабни «Дуст-лик» совхозга ва 157 кўчма-механизациялашган колонна каби инжита обрўли ташиқот олалиқда олган. Бироқ уларни мактабнинг теъда ҳал этилиши зарур бўлган масалаларни таъқинлаш сола-мактабга ўқшайди.

Ташқаридан ҳамма нарса дурстдек қўриган янги 36-мактабда ҳам ўз камчи-ликлари бор. Янги бўйдан чиққан ўқув синфлари ва лабораториялар қўни қувонтиради. Текшириш комиссияси майда-чуйда нуқсонларга эътиборин қаратди. Жумладан, умивальник ва ошқонадаги қранлар ишла-маёттир...

12-мактабнинг ремонт иш-ларига эътироз йўқ. Лекин педагогларни бу йил ҳам кўп синфлар икки сменада шуғулланиши таъқинлаш со-моқда.

Текшириш комиссияси аниқлашган муаммолар теъда ҳал қилиниш керак. Чунки янги ўқув йили бошланғич-га жуда оз вақт қолди.

Р. БИЧУРИН, (ЎЗАТГ мухбири). Наманган области.

Озиқ-овқат: турмушимизнинг энг нозик, ўткир муаммоси

МЕВАСИ ҲАМ, УРУҒИ ҲАМ ФОЙДА

Бизнинг иссиқ кунлари бозорга кириб, чанқоқ босдига битта қовун ёки тарвуз еб кетганига келди. Уни харид ҳам қилингиз, дейлик. Аммо сўйиб ейдиган жой топпай, сарсон бўласиз. Район, область бозорларини-ку кўя тураёлиқ, ҳатто республика пойтахти Тошкентнинг бирорта бозорида ҳам илгари бунинг учун маҳсус олий йўқ эди.

Яқинда «Олой» бозорида ана шундай маскан лаёдо бўлди. Бу Иттифоқда эгона — республика сабаоват уруғчилиғи бирлашмасига қарашли замонавий магазин-нафедир. Бу ерга бирлаш-мага қарашли областлардаги ўнлаб хўжалиқлардан қовун-тарвузлар, сабаоват, мева маҳсулотлари келтирилади. Сиз магазиндан бозордагига қараганда арзонроқ наҳда маҳсулот харид қилишингиз ва шу ерининг ўзидеёқ истеъмол этишингиз мумкин. Магазин ходимлари эса ўша заҳоти сиз тановул қилган маҳсулот уруғини йиғитириб оладилар.

Бу ерда уруғлар қайта ишланган, харидорларга қайта сотилади. Чунки, бир-лашмага қарашли хўжалиқ-ларда етиштирилган маҳсу-лотларнинг уруғи олиншиш кўзда тутилганини учун парварши чоғида уларга мина-рнал ўнит деярли солин-майди. Яхши ишлов берилади, холмс. Шунинг учун ҳам улар мазади. Харидорлар

бу ерга келтирилган қовун-тарвузлар сифатидан ва яратилган шартиндан роз хурсанд.

— Шундай жой очилгани айни мудоао бўлди, — дейди харидор Зокир ота Мақомов. — Илгари бозорга кириб, қовун сўйиб ейдиган жой топпайди, хуноб бўларди. Мана, энди жой бор, қовумини, тарвузини — кўн-ғил тусанганда еб, чанқоқ босди қилиб кетилингизиз мумкин. Нарҳи ҳам арзон: қовуннинг бир килограмми 25 тийин...

Ҳа, бу республикамаиз пойтахтга келаядиган меҳмонлар учун ҳам қўлай. Улар полиз, сабаоват, бор-роғлар маҳсулотларининг турли хилларини шу ерда-ёқ татиб, керак бўлса уруғидан харид ҳам қилишлари мумкин.

— Илгари бирвир хил ме-ва-чеваниннг уруғи керак бўлса, излаб роса сарсон бўлардик, — гапта қўшилади Улуғ Ватан уруғи ветерани Абдурахим Мирзавахимов. — Масалан, шу «Олой» бозоридида кичкина дўкон ҳам кўпгина ёпил бўларди. Энди эса замонавий магазин хизматимизда. Уруғлар чи-ройли қилиб терилганини айтаёмизми? Улар чет эл-дан келтирилган машиналар ёрдамида қадоқланяпти экан.

Партия ва ҳукуматимиз-

• Беш йиллик одимлари

Термиз дарё порти коллектив XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси ша-рафига ўз зиммаларига ол-ган ярим йиллик оширилган социалистик мажбуриятларини орғига билан адо этди. Юкларни қайта ишлаш топириғи 117 процент уд-даланиб, пландаги 210 миң тонна ўрнига 246 миң тонна халқ хўжалиқ юкларни қайта ишлашди. Ҳар бир тонна юкни қайта ишлаш таннари 69 тийин арзонла-шиб, 109 миң сўм тежаб қолинди. Белгиланган 355 миң сўм ўрнига 409 миң

ЮКСАК КўРСАТКИЧЛАР

сўм соф фойда қўрилди. Ёки бу топшириқ 115,2 процент бақарилади.

А. Гиршенко ва В. Азизов бошлиқ юк тушириш, қайта ишлаш ва ортши бри-гадалари аъзолари меҳнат ваҳтасида туриб, етти ярим ойлик топшириқларини 125 — 130 процент бақар-дилар. Пландиғи 215 миң тонна ўрнига 246 миң тонна халқ хўжалиқ юкларни қайта ишлашди, мудоатидан олдин кемаларга орттиб жана-тилди ва ўз вақтида ма-анила етказиб берилди. На-тижада беш йилликнинг 3,5 йилига белгиланган халқ хў-жалиқ юкларини таъқин бериш топшириғи шу йил 21 апрелда, 1988 йилнинг биринчи ярмига белгиланган план эса 8 июнда ошинг билан адо этилди. 286 миң тонна ўрнига 287 миң тонна юк таъқин берилди.

Ж. Бозоров капитал бўлган «Тошкент» теплоход коллективни Янаубуй Тўқи-кистон районларига ва Қўши-ки Афғонистон республика-сига юк таъқин бериш топши-

КОНКУРС ТУГАДИ, ЛЕКИН МУАММОЛАР ҚОЛДИ

Ўзбекистон пойтахтида бир йил давомида энг яхши ме-беллар ва буюмлар учун ўт-казилган республика конкур-са якуни ясалди. Унда Тош-кент, Фаргона, Самарқанд, Белоруссия, Украина, Болтқ буйи республикаларнинг тармоқдаги ўнлаб етакич му-тахассислари қатнашдилар. Улар жури эътиборига меҳ-монхона ва ётоқхона тари-турларнинг эскизларини, бо-лалар хоналари ва пешайва-лар учун мебель тўпламларини ҳулоса этишди.

— Конкурс комиссияси-нинг талаблари жуда қаттиқ эди, — дейди унинг раиси Г. Моксиньян. — Ноанъа-вий ёсимларинга муҳомана этилиб, уларнинг рабабати-чиқ қобилияти, қўлаб иш-лаб чиқариладиган буюмлар намуналарининг таннари ҳи-соба олинди. Биринчи му-қофотни бермасликка қарор қилинганга қарамай, бир не-ча иш катта эътиборга ло-я қилинди. Бундан тошкентлик Н. Попов томондан пешай-вонлар ва болалар хоналари учун яратилган мебельлар тўплами, Украина ва Литва мутахассисларининг лойиҳа-ларидир. Ишлаб чиқарувчи-лар улар билан қизғиниб қо-лишди.

Ўзбекистонда илм бор ў-қазилган бундай конкурс тар-моқ қайси йўлдан ривожла-наётганини яқоқ қўриштиб берди. Жиддий ўзгаришлар рўй бермаганлиғини таъқин-лашга тўғри келди. Шу са-бабли таъқин этилган ишлар-нинг учдан бир қисми до-сирасида журининг «мавжуд ҳу-сида ҳузурингиз» айтган йўқ-иҳчалардан афзаллиғи йўқ» деган ҳулосаси тўғридир.

А. ХАЛИЛОВ, «Совет Ўзбекистони» мух-бири. (ЎЗАТГ).

Сизга қандай хизмат кўрсатишяпти?

Ез ойларида темир йўл ҳамда автомобиль транспортига бўлган эҳтиёж кучайиши табиий. Аксарият кишилар бу вақтда дам оладилар...

Иккида автостанцияга келсам, доим билет олишга қийналаман. Кейинги пайтда тартиб-интизомнинг мазаси кетди...

ЙЎЛОВЧИЛАР НЕГА ХАФА?

ЎРТА ОСИЁ ТЕМИР ЙЎЛ БОШҚАРМАСИ ОЛДИНДАН БИЛЕТ СОТИШ КАССАСИ ҲАМДА РЕСПУБЛИКА АВТОМОБИЛЬ ТРАНСПОРТИ ВА ЙЎЛ ХЎЖАЛИГИ МИНИСТРЛИГИНИНГ ТОШКЕНТДАГИ ШАҲАРЛАРА...

Йўловчига ЖЎРАЕВ, Китеб районуни 10-ўрта мактаб ўқитувчиси:

Ҳамқишлоқларим Урол Бойбеков ва Ашур Раҳматуллоевлар билан отпусқада Москвага боришни орашувда йўлга чиққандик. Эрталаб Тошкентга келиб тушдик. Бу ерда Москвага билет олиш мақсадида соат 9 дан буён навбатда турибмиз...

Муҳаббат УМАРАЛИЕВА, Андижон область Жалолқудуқ районидagi Димитров номида колхоз аъзоси:

Қизим Дилфуза Умаралиева Тошкент тўқимачилик комбинатида ишлайди. Бетобланиб касалхонага тушган экан. Хабар қилишди. Шойиб келгандик. Мава бир кун унинг ҳузурда бўлиб, хотиржамланиб уйга қайтмоқчилик...

Мана, қаранг соат 14.20. Ҳаммаёқ тумонат одам. Аммо 1, 6, 9, 10, 13, 16, 17-кассалар ишламаяпти. Бундан кўра қайси кассалар ишлайди...

Темир йўл транспорт йўловчиларга хизмат қилади. Шундай бўлгач, уларнинг талаби, фикри ва мулоҳазаси инобатга олиниши керак...

Қинғир ишларнинг эшиги ҳам қаттиқ бекитилмаган. Учинини суҳбатлашиб турганимизда олдимизга бир йигит келди. Тегишли пулга тўқиз сўмдан қўшиб берсан билет олиб бериши мумкинлигини таклиф қилди...

Чамаси олдиндан билет сотиш кассасида иш сусти назорат этилаётганга ўхшайди. Қайси касса қайси манзил учун билет сотиши аниқ кўрсатилса яхши бўларди...

Қариндошлариникига тўйга келганим. Эртанга албатта уйга етиб боришим керак. Шу сабабли қайтишга билет олиш учун соат...

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг кунги кеча эълон қилинган аҳдига хизмат кўрсатиш соҳасига динчиларнинг қўйиши лозимлиги ҳақидаги ҳар бир вақтда туршиларини қаматириш учун темир йўл ва авиолинейларнинг олдиндан сотилиш кассалар ишчи мунғаз тешириб туриш, зарур ҳолларда уларнинг кечалоқ кўчада ишлаши ташқи эътиш, шаҳарлараро автобусларнинг келиши, яхшилик ташқи эътиш корхоналар ҳамда ташқиловчиларнинг иш режими билан мослаштуруш лозимлиги алоҳида таъкидланган эди...

АССРда ўткир масала бўлиб турибди. Уларни қуришда демография вазияти ҳисобга олинмаётгани аҳолини янада мушкуллаштиради. Айрим областларда мактабларга тарбия муассасаларининг 40 процентдан кўпроги моллаштирилган биналарда...

Шу автостанцияга келсам, доим билет олишга қийналаман. Кейинги пайтда тартиб-интизомнинг мазаси кетди. Кейинги пайтда тартиб-интизомнинг мазаси кетди. Кейинги пайтда тартиб-интизомнинг мазаси кетди...

Фрида КОВРИГИНА, Қозоғистон ССР Етисойи районидаги 301-кўча механизацияланган колонна бухгалтер.

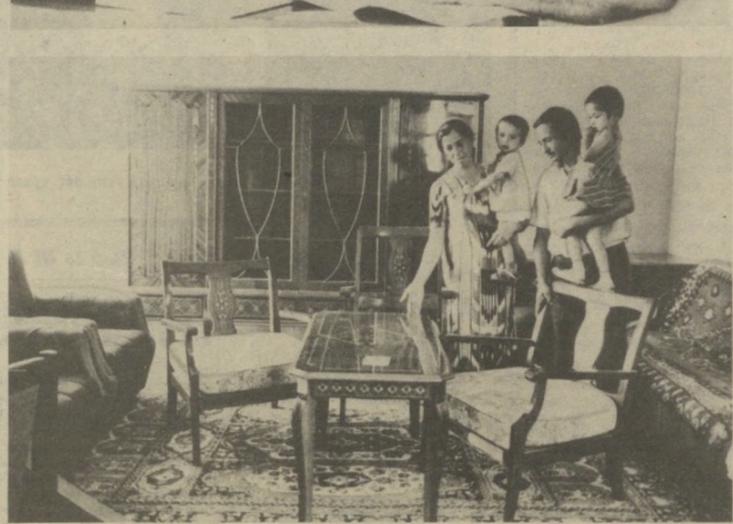
Туриш эҳтиёжлар билан ҳамта сайин Тошкентга келиб тураимиз. Бегим кунлари билет олиш бир навию, шанба, дам олиш кунлари бу иш натта ташвишга айланади. Айниқса, бизнинг йўналишимизга билет сотадиган 7-кассадан норошимиз. Қўпича одам кўп, ҳа деганда навбатнинг тавармайди...

Бизни рақибга тавтаранган масала ҳам бор. Ҳар кун Тошкент — Етисойи маршрутида ўйлаб автобус ҳаракатланади. Аммо, бу автобусларнинг аксарияти йўловчилар талабига жавоб берамайди...

Тошкент шаҳар «Обува» маҳалласига қарашли Баҳодир, Зимиля, Танкистов ва Дружба кўчалари илгарилари оқиб, кўчаланмозорлиги билан эътиборини жалб қиларди. Кўчаларнинг икки қанотидаги турли мевади дарахтар, нав-ниҳоллар, гулзорлар кўзини қувонтирарди...

Энди-чи? Улар қуриб, йўқолиб бормоқда. Ниҳоят су билан турсан, деганларидек 1986 йили йўл ёқасидан шариллаб оқадиган арқ устига сабабут дўқони қурилиди, сув оқмай қўйди. Хондонлардаги нав-ниҳоллар, экинлар ҳам қовиқар бошди...

Шу йилнинг май ойида мана шу масала юзасидан Тошкент шаҳар партия ва шаҳар Совети ижроия комитетларига ёзма равишда мурожаат қилдик. У ердан аризамиз тешириш ва чора кўриш учун яна Фрунзе...

Фотолавҳалар

Сурхондарё областининг Сарбосқеё районидаги Қорасув посёлкасида яқинда «Сизнинг уйингиз» номида мағазини ўз харидорларига кучоқ очди. Бу ердан турли...

уй-рўзгор буюмлари, маиший товарлар сотиб олиш мумкин. Суратларда: 1. Мағазини директорни С. Саидов харидорлар буюртмаларини ёзиб олмоқда. 2. Имомадиевалар оиласи ўз уйларига меъел танламоқдалар.

Г. ЕҚУБОВ ФОТОС.

ВАЪДАЛАР СУВ ЎРНИНИ БОСОЛМАЯПТИ

Тошкент шаҳар «Обува» маҳалласига қарашли Баҳодир, Зимиля, Танкистов ва Дружба кўчалари илгарилари оқиб, кўчаланмозорлиги билан эътиборини жалб қиларди. Кўчаларнинг икки қанотидаги турли мевади дарахтар, нав-ниҳоллар, гулзорлар кўзини қувонтирарди...

Ваъда беришди, амалга олмади. Партия комитетига ариза ёздик. У ердан ҳам маъсул вакиллар келишди. Ваъда яна қуйиб бўлди, бирок натижадан даран бўлмади. Ҳа, дароқе маълум ўзағириш қилинди — сабабут дўқони ўрнига катта озиқ-овқат мағазини қуриди. Бундай қўлайликдан маҳалла аҳли миннатдор бўлди. Лекин асосий талабимиз қондирилмаганидан ранжи...

район Совети ижроия комитети юборилгани ҳақида хабар олдик. Бир неча кундан сўнг ушбу ташқиловтадан районоқимон раснинг оқобоси тешириш бўйича ўрин-босари келди. Одамлар билан суҳбатлашдик. «Талабимизни, албатта, бажарамиз», — дея навбатдаги ваъдани бериб кетди.

Орадани ушбу ой ўтиди. Амалии ишдан эъ ой ҳануз дарак йўқ. Ваъдалар қўп бўлгани билан улар сув ўрнини босолмаяпти. Еки бошиши мумкинми?

Бу саволимизга балки шаҳар Совети ижроия комитетидеги маъсул ўртоқлар аниқ жавоб беришар?

Ҳабибулло АҲМЕДОВ, Удуъ Ватан уруши қатнашчиси.

Абдурахмон ХУДОЙБЕРДИЕВ, партия ва меҳнат ветерани.

Муҳиддин НУРИТДИНОВ, маҳалла комитети аъзоси ва бошқалар.

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

ХАБАРЛАР ОҚИМИДАН

НЬО-ЙОРК. БМТ Бош секретари Хавьер Перес де Куэльяр БМТ Хавфсизлик Кенгашининг мажлисида 20 августини Эрон билан Ироқ ўртасида ўт очини тўхтатиладиган кун, деб эълон қилди.

Бу қарор Хавфсизлик Кенгашининг бир йил муқаддам қабул қилинган 599-резолюциясини амалга ошириш йўлида қўйилган дастлабки қадам бўлиди. Ана шу резолюцияда саниқиз йилдан буён давом этилган қонли моҳирмоҳида суҳба эришиш йўлини белгилаб берилган эди. Перес де Куэльяр Эрон билан Ироқни ўт очини тўхтатиш кучга киргувчи қадар олмож борича вазими бўлиб туршига қаққарди, шунингдек, ўзи раҳбарлигида иккала томон ўртасиди музокалар 25 август кунини Женевада бошланганини маълум қилди.

ГАВАНА. Сальвадор ватанпарварлари август ойининг биринчи ҳафтаида америкапараст Дурте режими армиясининг 130 га яқин солдат ва офицерини сафдан чиқардилар.

Чалатенанго ва Усулуат департаментларида режим армияси бўлимагарининг кўзголичинлар позицияларига қилаётган ҳужумлари биринини деф этилмоқда. Ватанпарварлар Чалатенанго департаментдаги жанглар давомида «Бельоси» сара батальондан 11 каллексарини йўқ қилдилар.

ВАРШАВА. ПХР Министрлар Совети ўз мажлисида мамлакатнинг иқтисодий аҳолини ва 1988 йилнинг биринчи ярмида марказий йиллик план қандай бажарилганганини таҳлил этди.

Биринчи ярм йиллик якуинининг таҳлили, дейилади қу...

кумат матбуот бюросининг мажлиси тўғрисидаги ахборотда, саноат махсулоти юксак суратлар билан ўсаётганилигини ҳамда кўпгина план топширқиларини бажариш ва ҳатто ошириб бажариш мумкинлигини кўрсатмоқда. Саноат махсулотининг ўсиши 6,4 процентини ташкил этди, қурилиш корхоналарининг махсулоти 6 процент кўп бўлди, фойдаланишга топширилган квартиралар сони ошди.

Чалаларга кўра, дои ҳосил асосан экинлар структурасини яхшилаш натижасида, гарчи ўтган йилги рекорд даражадан пастроқ бўлишига қарамай, планлаштирилганидан юқори бўлади.

НЬО-ЙОРК. АҚШ аэронавтика ва космос фазо тадқиқотлари миллий бошқармаси (НАСА) кўп марта фойдаланиладиган «Дискавери» космик кемаси моторларининг старт оқидан энг мундиқ синовини таъинлади. Канавалар бўрунидаги космодромда эълон қилинишича, муъассислар носоқ узелини алмаштирилган кейини шундай қарорга келишган. Ўтган ҳафта ана шу носоққа сабабли синов барбод бўлган эди.

НЬО-ЙОРК. Американинги Пенсилвания штатидаги Аллегейн дарёсида пойга қайиқларининг катта мусобақиси ўтказилганда бахтсиз ҳодиса рўй берди. Дарёнинг Питтсбург шаҳри яқинидаги участкасида қайиқлардан бири бошқарилаётган, йўлини кескин ўзгартирдан ва осмонга кўтарилиб, соҳил бўйига йирилган томошабинлар устига қўлаб тушди. Натижада 24 киши жараҳатланди. Шулардан саниқиз киши ойи жароҳатлар билан касалхонага ётқизилди.

(ТАСС, 9 август).

ШУЛЬЦГА СУИҚАСД

ВАШИНГТОН, 9 август. (ТАСС). Боливия пойтахтида ҳаётега суиқасд қилинган АҚШ давлат секретари Жорж Шульц Ле-Пасдеги матбуот конференциясида гапириб, бунинг учун жавобгарлики «наркотик моддалар савдогарлари ва террорчилик зиммасига» юклагани. Боливия ҳукумати бунда наркотик моддалар билан бизнес қилувчи маҳаллий корхоналарни айблади. Ҳукумат ана шу савдогарларга қарши кураш олиб бормоқда. Давлат департаменти басмий вакилининг айтишича, портлаш вақтида Шульц билан бир машинада ўтирган Боливия тешки ишлар министри Гильермо Бедрегель Гутьеррес, меннинг фикримча, бу ҳатти-ҳаракат наркотик моддалар билан бизнес қилувчи тў...

делар раҳбарларининг қилмишидан, деган.

Американинги телекомпаниялари Шульцга суиқасдининг айрини янги тафсилотлари ҳақида хабар бердилар. Ле-Пасдеги марказига бориладиган йўлда оқидан туриб бошқариладиган бомбанин портлаши давлат секретарининг зирҳли автотомолидан 30 метр орқада содир бўлди, ҳеч ким яраланмади.

Давлат секретари ўтган кеч, гоютада каттиқ хавфсизлик тадбирлари қўрилганидан кейин Боливиядан Коста-Рикага учиб кетди. Коста-Рика Ж. Шульцнинг Латин Америкаси бўйлаб сафарининг навбатдаги босқиқидир.

(ТАСС).

ЯПОНИЯ: ХОТИРА МАРСОМИ

ТОКИО. Ҳн минглаб кишилар 9 августда Американинги атом бомбардициони қурбонларини хотирилаш марсомида қатнашни учун Япониянинг Нагасак шаҳридаги Тинчлик боғида ўрнатилган ёдгорлик олдига...

келдилар. Бундан 43 йил муқаддам тупроқни қовиқарилган ерга, биологари — вайронга, одамларни қуйибди қулга айлантирилган диро қуноқидан 75 мингдан кўп одам ҳалок бўлган эди. Атом бомбаси портлаган — соат 11 дан 02 минут ўтганда шаҳар узра «Тинчлик қўнғироқлари» жаранига янгради, заводлар ва кемадар гудок чалди. «Нагасак атом фожиасини бошдан кечирган сўнги шаҳар бўлиб қолсин», — деб таъкидланади шаҳар бошлиғи Х. Мотоси-манниги мурожаатномасида.

(ТАСС).

МУНОЗАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

НЬО-ЙОРК. БМТнинг мустақлақчиликни тугатиш махсул комитети сессиясида мустақлақ мамлакатлари ва ҳалқларга мустақиллик бериш тўғрисидаги декларацияни бажариш ҳақидаги мунозара давом этмоқда. Унда Намибиядаги ахвол муҳокама қилинмоқда. Намибия халқи декларация қабул қилингандан кейин кўп йиллар ўтган бўлса ҳам ҳамоин Жанубий Африка Республикаси яриқлар режимиининг гайриқонуний оқуналарини зулми остида яшамоқда.

Шу кунларда Югославия, Хитой, Эфиопия, Танзания, Куба, бошқа қўшилмаган ва социалстик мамлакатлар вакилларининг «нутқларида БМТнинг Намибияга мустақиллик бериш тўғрисидаги қарорини бажаришига эришиш талаблари қатъият билан янграмоқда. Бу қарорини Фарб мамлакатлари мададини сезиб турган Жанубий Африка Республикаси жаҳон ҳамжамиятини менсимай 1966 йилдан буён бажармай келмоқда.

(ТАСС).

ЗОТ— АЁЛНИ ЭЪЗЪЗЛАЙЛИК

жойлаштирилган, атиги 12,3 процентидан иссиқ сув, 16,7 процентидан каналзация бор. Тарбиячлар орасида махсул билмига эга бўлганлар озчилигини ташкил этади. Клублар ва маданият саройлари фаолияти ҳам авбал ўртасида мақсадга йўналтирилган иш олиб бориш этишмайди.

ри далолат беришича, 1987 йилда республикада 143 та, 1986 йилда 132 та ўзига-ўзи ўт қўйиш содир бўлган. Бундай муҳаббат воқеа Қашқадарь, Сурхондарь, Самарқанд, Тошкент, Жиззах, Бухоро, Андижон, Навоий областлари ва Қорақалпо-

нинг устига айбдорларни жоювга ҳўм қилишида ошқорона таъминланмади. Жинорий ишлар ва тергов материаллари таҳлилининг кўрсатишича, ўзига-ўзи ўт қўйишга асосан оилавий-манший келишмовчиликлар: эрининг рафиқасига нотўғри...

риш уларда умидсизликини тугдиради. Борди-ю, улар рўнбага қарши турсалар, атеродоғиллар, ҳатто қизининг ўз ота-онаси вазиятини соғломлаштириш чорасини кўриш ўрнига, муштинари койидилар, муталиқка давда этидилар.

экинлар вакиллари, ҳўжа-нинг раҳбарларининг бағри-тошлиғи ҳақида алоҳида тўхталлишга тўғри келади. Хотин-қизлар уларга мурожаат этиб, тегишли ёрдам ёки қўмак олмаганлиқлари ҳусудда фактлар қўп...

экинларини кўрсатиб турибди. Ўзига-ўзи ўт қўйиш ҳоллари илдинини қуришида ҳў-қў-қартибот органлари зиммасига алоҳида маъсуляти юклатилган. Аммо улар хотин-қизларни ҳалокатли қадам қўйишга мажбур қила-

дошларининг айтишича, руҳий касалликни учраган эмий. Ваҳоланки, ҳақиқатда руҳий касалликлар диспансери ҳисобида бир айгина бор экан. Област прокуратурасида қатор ҳўлларда ўлим топган аёлларнинг руҳий ҳолати тўғрисида диспансерларнинг справкаси бўлмаган, фақат қариндошлар ва қўшинларнинг гувоҳлик беришларига қараб, маъсулятиларча ҳулоса чиқарилаверган.

Хотин-қизларнинг иқтисодий ва социал активлигини ошириш масалалари, муаммони ўтиқрилаштираётган тўғаноқлар ҳусудида маҳаллий матбуот органлари жиндий, принципал материалларни босиб чиқармаётдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси яқинда бўлиб ўтган мажлисида шу муҳаб ҳаётини масалани кўриб чиқиб, хотин-қизларни республиканинги иқтисодий, социал ва иқтисодий турмушига актив жалб этишга доир доимий ишни қайта қуришининг энг муҳаб вазифаларидан бири, деб уқтирди. Мазкур ишни қувайтириш юзасидан аниқ-равшан чора-тадбирлар белгиландики, уларни собитқадмлик билан амалга ошириш — партия комитетлари, бошланғич партия ташқиловлари, касабга союзи органлари, республика комсомоли, министрликлар ва идораларнинг, ҳўқў-тартибот органлари, халқ депутатлари маҳаллий Советлари, жамоат ташқиловлари, оммавий ахборот воситаларининг энг доллар бурчларидандир.

Биз ҳаммамиз аёл зоти-дан дунёга келганлигимизни сира унутмайлик! Ақойиб ёзувчимиз Николай Островский таърифлагандек, дунёда гўзал ва азиз зот — бу онадир. Биз ундан ҳаммиша қарздоримиз.

(ТАСС).

ЮКОРИДА келтирилган катта қамчилик ва нуқсонлар, партия комитетлари ва совет органлари, тегишли хўжалик ташқиловлари ҳамда корхоналар, колхоз, совхоз ва бошқа ишлаб чиқариш коллективлари раҳбарларининг бепарволиги, лоқабиллиқ, социал жиҳаддан заиф ҳимояланганлик ва оиладаги бий-феодалларча муносабатларга қарши турши қўбилантига эга бўлмаслик, эри ва ота-онага моддий қарамалик, ор-номусу ва қадр-қиммати оёқ эти қилиш ҳоллари — ана шуларнинг ҳаммаси бир бўлиб, хотин-қизларнинг иқтисодий ва социал активлиги са-лбий таъсир кўрсатмоқда, уларда илжонсизлик қайфиятини тугдиримоқда, ҳатто ўз жонига суиқасд қилишига олиб келмоқда.

Куниингиз воқеалар содир бўлатган қатор жойларда хотин-қизлар орасида мақсадга йўналтирилган тарбиявий иш олиб бориламанди, ўзини-ўзи ёки бошқарувчи шрамандани ҳолга қарши курашининг ягона комплекс системаси йўқ. Юкорида саниланган областлар ва Қоракалпоғистон АССРда го-рий-тарбиявий ишлар фожиа олддини олишга қаратилмаган, одатда бўлар иш бўлганидан кейин чора-тадбирлар қўриш, югур-югур, сурабу-суриштиришлар бошланади. Қўпича аёлни ўз жонига қасд қилишига олиб бораган ҳақиқий сабаблар очилмай қолади. Алоҳида шу муҳаб ҳўш қадамини қўйишга маж-бур қилганлар муқаррар жа-зеланишига ишонч йўқ, бу-

Таққир, ҳақоратларга ор-тиқ чидай олмаган, қадр-қимматли, оналик шарифи тоғталган аёл ўзича норозилиқ бидиришининг ягона йўли — ўзига-ўзи ўт қўйиш фикирга келади. Бу билан аёл ўзини шу аҳволга солганларни пушаймон қилдирамоқчи, ўзига раҳм-шафқат тиламоқчи бўлади. Бир қатор социолог-олимлар ва психиатрологларнинг фикрича, айни шу фикр-уй аёлни ҳалокатли қарорга олиб келади.

Турмушининг оғир шари-ларини, дилдорликлар, ёш ке-лишлари жисмоний азоб бе-

Статистика маълумотла-

